

IZHAJA VSAKI DAN

Št. ob nedeljah in praznikih ob 5., ob posebnih ob 9. zjutraj.
Pecanične št. se prodajajo po 3 vč. (6 stot.) v mnogih
lebakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru,

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.
V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za za-
ročne brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira.
Naročnina za nedeljske izdaje „EDINOST“ stane: celo-
letno K 5.20, pol leta 2.60

Brzobjavne vesti.

Deželnozbornske volitve na Koroškem.

CELOVEC 30. Na večeršnjih deželno-
zbornskih volitvah v kmetijskih občinah je bil v
volilnem okraju Plöberg-Zelezna Kaplja s 877
glasovi izvoljen Slovenec Fran Grafenauer,

Kralj Edvard čestital cesarju Fran Josipu.

DUNAJ 30. — „N. Wiener Tagblatt“
poroča iz Londona, da je kralj Edvard včeraj
iz Biarritzja poslal cesarju Fran Josipu brzobjavo,

Francoski list o rešitvi sedanje krize na Balkanu.

PARIZ 30. „Journal“ piše: — Pravkar
zaključena epizoda orijentske krize pušča za
seboj videz sovražstva, katerega sadove bomo
kmalu videli. Med Berlinom in Petrogradom

Nov potres v Kalabriji.

REGGIO DI CALABRIA 30. Ob 5. uri
zjutraj je bilo čuti tukaj močan potres, ki je
prevzročil veliko razburjenje. Nekoliko minut
potem je sledilo več manjših sunkov, ki jih je
spremljalo podzemsko bobnenje. Zrušilo se je
nekoliko zidov.

Reški guverner pri papežu.

RIM 30. Papež je danes v sprejel v
avdienci reškega guvernerja grofa Nako.

Budimpešta 30. Kakor je ogr. biro zvedel, je vest o namišljeni demisiji trgovinskega ministra Frana Košuta popolnoma neresnična.

Pariz 30. — Predsednikom (županom) v municipalnem svetu pariškem ja bil izvoljen socijalist Clausse.

RUSIJA.

Glede odstopa Izvolskega.

PETROGRAD 30. Zatrjuje se, da je
polažaj Izvolskega neudržljiv. Težavno mu
je po najti naslednika. Včeraj se je razširila
vest, da bo njegovim naslednikom imenovan
knez Englišev, bivši ruski vojaški ataše v
Berlinu, kar je pa neverjetno. Bržkone bo
ministrom za usanje stvari imenovan ruski
postanik v Carigradu Čarikov.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 30. Ko so bile prečitane
došle vloge, je ministerski predsednik dr.
Wekerle z ozirom na predstojede praznike in
z ozirom na to, da ima vlada med tem urediti
važne stvari, predlagal, naj bo prihodnja
seja dne 6. aprila (pritrjevanje) in naj se ga
pooblasti, da skliče državni zbor tudi med

PODLISTEK.

Z bombami za svobodo.

— Povest iz makedonskega življenja. —
Piše Niko Ninč.

Nail-efendi je govoril navdušeno in ognje-
vito, tako, da se Husejn-beg ni mogel od-
tegniti vplivu, prepričevalnih besedih mladega
čendija. Nikdar mu še ni nikdo tako govoril,
kakor ta mladi stotnik. Sam, brez vsake
izobrazbe, ni prihajal nikdar v dotiko z in-
teligentnim človekom, izvemši katerega ome-
jenega hudež, ki se v turški bogoslovni učil-
nici ni naučil drugega, nego nekaj arabskih
citativ iz koranz, ne da bi bil umel njihovega
pravega smisla.
To, kar je torej Husejn-beg čul od Nail-
efendija, je bilo zanj nekaj povsem novega.
Močjo svoje večje inteligence in zgovornostjo
svoje prepričevalne besede, je izvrševal Nail-
efendi nad Husejn-begom neki poseben sug-
estivski vpliv.
Ko je torej stotnik dovršil svoja izvaja-

tem časom, ako bi bilo to potrebno. (Pohvala).
Zbornica je sklenila v tem smislu.

Posl. grof Batthyany je nato stavil nujno
interpelacijo o unanem položaju. Izjavil je:
Ko je bil unanji položaj kritičen, smo se
zdrževali govoriti oziroma kritikovati vsako
okolnost, ki bi bila primerna položaj se bolj
zavozljati. Mi si pa pridržujemo pravico
storiti to, čim se unanji položaj razjasni. Mi
smo bili, v kolikor se to strinja s častjo in
koristjo madjarskega naroda, vedno za mir.
Vkljub temu so prav v času, ko je bil
polažaj najbolj kritičen, v avstrijskem parla-
mentu smatrali za umestno — in storil je to
celo avstrijski ministerski predsednik baron
Bienerth — podati izjavo v stvari, ki je
za Madjare najobšutljivejša, namreč o vojaških
vprašanjih. Na to izjavo bi bilo treba
primerne odgovoriti. (Živahno pritrjevanje).
— Ako smo se vzdrževali, da nismo na te pro-
vokacije podali primeren odgovor, je to pri-
pisati le hladnokrvnosti in resnosti, ki nas
vedno vodita, ako je govor o kralju, manjbihi
in koristih Ogrske. (Živahno pritrjevanje).

Posl. Batthyany je potem prešel na pravi
predmet ter izjavil: Kar se tiče naših raz-
mer s Turčijo, je madjarski narod že vsled
na stoletja obstoječih tradicionalnih odno-
šajev z veseljem vzel na znanje prepored
turške države in vsakdo mora živo obžalo-
vati, da je bilo vsled aneksije to dobro raz-
merje moteno. Kar se tiče Črnogore, je
prosil govornik, naj se pojasni, kakšne zahteve,
da je stavila ta kneževina, ker je javno
mnenje na Ogrskem o tem popolnoma na
nejasnem. Govornik je pa zato, da ne da
Avstro-Ogrska nikakih koncesij in bi tudi
gde barske luke ne odobraval privolitve, ki
se jih je baje dalo. Kar se tiče Srbije, je
govornik konstatiral, da Avstro-Ogrska ne
aspirira na srbsko ozemlje, marveč da po-
polnoma respektira celokupnost Srbije. Mi
sami želimo, je rekel govornik, da Srbija v
svojih lastnih mejah procveta. Mi pa ne mo-
remo dopustiti, da bi Srbija vsled aneksije
nam ali pa komu drugemu uveljavljala katero-
koli pravico. Ako bi se pa Srbija tem na-
mišljenim pravicam ne hotela odpovedati,
potem ni sploh misliti na miren položaj. Go-
vornik je bil celo pripravljen, da se sklene
s Srbijo cariansko pogodbo, kakor z vsako
drugo državo. Ker preneha dne 1. aprila
provizorično stanje, ne dvomi govornik, da je
vlada v tej smeri že storila primerne korake,
kako bi se uredile gospodarske razmere med
obema državama. Govornik je govoril potem
o velikosrbski propagandi ter izjavil, da je
ista za Madjare zelo nevarna. Srbija bi imela
koristi, ako se politično in gospodarsko kon-
solidira. Toda izmislek jugoslovanske države
s središčem v Belemgradu je treba opustiti,
kajti to je v resnici nevarnost
z Evropo. Prav tako je izmislek govoriti
o Veliki Hrvatski, katere središče bi bil
Zagreb. Obe stremljenji pomenjati nevarnost
za dinastijo, monarhija in posebno za
Ogrsko. Govornik se nadeja, da nastopi
vlada z vso energije proti takim stremljenjem.
(Živahna pohvala). Konečno je izjavil go-
vornik: Danes, ko z velikim veseljem vidimo,
da je zadobil položaj miroljubneje lice, bi res
nekaj zamudili, ako bi se s spoštovanjem ne
spomnili vedenja našega nemškega zaveznika.
(Živahna pohvala in poskanje)... onega za
res plemenitega in viteškega vedenja, ki je
nemško cesarstvo kakor zvest zaveznik kazal
ves kritičen čas. (Pohvala). Tudi drugi za-
zaveznik v trozvezi, italijanska vlada se je
od svoje strani, v kolikor je to v očigled

tamošnjega javnega mnenja zamogla storiti.
vedla korektno. (Pohvala). Govornik je prozil
ministerskega predsednika, naj obvesti zbor-
nico o pogajanjih, ki so se vršila z vele-
silami, s Turčijo in s Srbijo, in o vspehu
teh pogajanj. Nadeja se, da bo ministerski
predsednik zamogel sedaj obvestiti zbornico,
da je mir zagotovljen, ter je izrazil prepri-
čanje, da vsprejme to vsak Madjar z velikim
veseljem na znanje. (Živahna pohvala).

Nato je povzel besedo ministerski pred-
sednik dr. Wekerle, opisal je najprej tok po-
gajanj med vevlastmi ter izjavil: Točke, ki
jih bo po nasvetu vevlasti vsebovala izjava
Srbije so bistveno sledeče: Srbija prizna, da
se aneksija ne dotika nje pravic. Srbija
opusti svoj odpor proti aneksiji ter spremeni
svojo politiko v smeri, ki omogoči prijateljsko
sosednje razmerje. Mi zamoremo, je nade-
ljeval ministerski predsednik, pričakovati to
tembolj, ker ni naša politika naperjena proti
neodvisnosti, celokupnosti in mirnem razvoju
Srbije. Primerno tej izjavi, se Srbija razoroži
in zniža svojo armado na stanje, kakor je bilo
spomladi 1908, razoroži dobrovoljce in pre-
preči znovanje neregularnih čet. (Pohvala).

„Veleizdajniški“ proces v Zagrebu.

Zagreb, 29/3.

Friedjungova afera. Na odgovor dra.
Friedjunga, priobčeni v nedeljski številki
„Neue Freie Presse“, nam prihajajo iz kro-
gov hrvatsko-srbske koalicije nastopne in-
formacije:

Kakor je sedaj povsem očitno, je dru.
Friedjungu name, da se izogne vsakim sod-
nim posledicam, kar je razvidno iz tega, da
tudi sedaj noče imenovati imen tistih poslan-
cev, ki jih obdolžuje veleizdaje, da si mora
dobro vedeti, da brez imenovanja imen ni
možno nikako sedno progajanje. Zato ne
preostaja hrvatsko-srbski koaliciji v nje ob-
žalovanje nič drugega, nego da dra. Friedjunga
javno proglasi za klevetnika, da ga na ta
način prišli k navedenju imen. V izjavi dra.
Friedjunga, da ne navaja imen, ker noče da-
jati zagrebškemu državnemu pravdnstvu ma-
terijala za veleizdajniške procese, ne vidi
hrvatsko-srbska koalicija nič drugega, nego
prazen izgovor. V tem smislu je odšla danes
brzobjavna izjava na list „Neue Freie Presse“.

Nočni skandal predsednika Tarabochia.

V noči od sobote na nedeljo je prišel pred-
sednik sodnega senata v „veleizdajniškem“
procesu v Zagrebu, Tarabochia v vinje-
nem stanju proti 2. uri popoldne v
kavarno „Cursao“ in je izzval tam skandal s
tem, da se je ponosno vspel in rekel med
drugim: „Jaz sem Hrvat in bom sodil po
svojem sodnem prepričanju. Srbe pa sovraži,
ker vsi Srbi so lopovi!“
Le treznosti nekaterih navzočih mladih
ljudij se je bilo zahvaliti, da ni prišlo do ve-
čjega škandala. — V noči med nedeljo in
ponedeljkom je provociral Tarabochia nov
škandal s tem, da je pred nekim popom,
došlem ravnarke z železnice v gostilno na
večerjo, mimogredé plunil. Oba škandala, ki
sta vzbudila v Zagrebu mnogo nevolje, bosta
imela posledice pred sodiščem.

Nasilje v Hrvatski. Pred več nego

jednim mesecem je bil v Petričji are-
tovan radi veleizdaje kmet Pajič. Iz krogov
branteljev doznavamo, da omenjeni kmet do
danes niti enkrat še ni bil zasli-

Kar se tiče gospodarskih razmer, se ta stvar
reši izključno med nami in Srbijo. Sedaj se
vršijo pogajanja, da se provizorično uredi
trgovinske razmere na podlagi vzajemnosti.
Potem se bržkone sklene pogodba na podlagi
najviše ugodnosti. Ministerski predsednik je
nadalje izjavil, da predloži čim prej zbornici
zapisnik o sporazumu s Turčijo.

Glede Črnogore se po možnosti odpravi
omejitev suverenosti Črnogore, ki jo določa
člen 29 berlinske pogodbe. Konečno je mi-
nisterski predsednik v toplih besedah omenil
zvezo z Nemčijo, ki so pokazale največo po-
žrtvovalnost in udanost. (Živahno pritrjevanje).
Mi se moramo te zveze čim čvrsteje držati,
ker ne varuje le naših koristi, marveč je
tudi mogočen branik evropskega miru. (Ži-
vahna pohvala). Ministerski predsednik je
izrazil nado, da privede diplomatska akcija
ministra za unanje stvari, ki ima že sedaj
beležiti znatne vspehe, do konečne mirne
rešitve položaja. (Pohvala). — Zbornica je
odgovor ministerskega predsednika vzela eno-
glasno na znanje. Seja je bila zaključena ob
12^{1/2} uri popoldne.

šan od preiskovalnega sodnika!!
Zapri so ga in ga drže v zaporu, ne da bi
ga bili niti enkrat zaslišali.

Veleizdajniški proces — žaljenje vsega srbskega naroda.

Dalmatinska poslanca Mitrović in Lupis priobčujeta v reškem „Novem listu“ oster protest proti „veleizdajniškemu“ procesu v Zagrebu, s katerim se žali ves srbski narod. Glasilo vlade barona Raucha „Ustavnost“ proglašja oba imenovana poslanca za veleizdajci in zahteva v uvodnem članku zanj „vislice brez vsake daljne sodbe“. Ta članek v „Ustavnosti“ je izzval največe ogorčenje v vseh krogih.

(19. dan razprave.)

Nadaljevanje zaslišavanja
toženca Bekića. — Predsednik je otvori-
l razpravo ob 8^{1/4} uri. Na vprašanje vo-
tantov je izjavil toženec, da je, čim je prišla
v Dvor slika srbskega svetnika Dušana Sil-
nega, obdana z različnimi srbskimi gbi, med
katerimi se nahaja tudi grb kraljevstva Hr-
vatskega, takoj izjavil, da je slika sovistična.
Sicer pa je bila slika slikana na Dunaju in
on je ni naročil. Na vprašanje državnega
pravdnika Accurtija je izjavil toženec, da je
bil vzgojen kakor Srb in Srb ostane. Za to
je merodavna zaveat, ne pa okolnost, ali so
se Srbi pred 300 leti imenovali Srbe, ali
kako drugače. — Drž. pravdnik Accurti:
Predvčeršnjim ste vprašali, zakaj nisem
tožil radi veleizdaje hrvatske učiteljice v
Dvoru, ki je vzela tisti srbski grb v srajo?
Nu, zato ne, ker ni vzela grba z ve-
leizdajniškim namenom in ne v
veleizdajniške svrhe!

Toženec: Tudi o vas ne morete trditi
tega. S takimi teorijami se more povsodi
konstruirati veleizdajo. — Državni pravdnik
Accurti: Jaz vam dokazem veleizdajo! To-
ženec: Wekerle je govoril tudi o neki hr-
vatski veleizdaji! (Gibanje). Državni pravd-
nik Accurti je rekel v nadaljnjem teku
razprave, da trgovec Nikolič v Zagrebu ni
prodajal nikakih slik kralja Petra v Hrvatski,
ampak le v Srbijo. — Toženec: Ali slike

sluga jima je ravno prinesel na novo kave,
ko se je oglasil poseben sel, ki je izročil
Husejn-begu pismo.

Ta je pismo prečital, ter je potem jezno
zmečkal.

Ali smem vedeti, kaj te je tako razbu-
rilo v pismu, ki si je ravnokar prejel? ga je
vprašal stotnik.

Evo ti, čitaj efendi!
In Husejn-beg je podal stotniku zmeč-
kano pismo.

Ta je pismo razložil in potem čital.

„Selim-paša Husejn-begu.

Pozdrav božji s Teboj, Husejn-beg!

Dragi in mogočni beg!

Doznan sem, da je bila Tvoja hči Fa-
tima, ki sem jo bil odločil za vsprejem v
svoj harem, odvedena po gjavrih. Umeje se,
da deklica, ki so se je dotaknile nečiste
gjavrake roke, ni več vredna, da bi jo ob-
sevalo solnce sreče mojega harema. Če-
tudi dobiš zopet svojo hčerko nazaj, naju
dogovor vendar ne velja več.

Sicer sem Ti vedno naklonjen in ostanem

Selim-paša
svetovalec Nj. Veličanstva
sultana-padišaha.“
(Dalje.)

A vse to sem le nekako slutil. Zadnjič pa
me je bimbaša Hakim-bej deloma, a danes si
me ti popolnoma prepričal, da treba nekaj
storiti, da se napravi konec, neznaosnim raz-
meram, ki vladajo v naši državi.

Dobro torej. V tem oziru sva spora-
zumljena. V resnih dneh se zopet vidiva. A
mej tem pripravljaj ljudi na to, kar pride.
Govori, kar si čul od bimbaše Hakim-beja in
mene!

Bodi brez skrbi!

In moža sta se poslovila. Nail-efendi se
je vračal jsko zadovoljen v tabor Hakim-
beja. Bil je popolnoma zadovoljen z vspehom
svoje misije pri Husejn-begu.

XXI.

Na predvečer oamega dne potem, ko je
bil Nail-efendi prvikat pri Husejn-begu, se je
zopet oglasil pri slednjem. Stotnik Nail-efendi
je moral namreč zopet zasledovati neko
ustalko četo, pa ga je pot slučajno zanela
v bližino Husejn-bega, pri katerem se je torej
mimogredé oglasil. Ker so pa bili vojniki
utrujeni, je odredil Nail-efendi, da ima nje-
gova četa počivati en dan.

Kakor navadno, je Husejn-beg tudi tak-
krat prijazno vsprejel stotnika in ga po-
gostil.
Sedela sta morda eno uro skupaj;

kralja Aleksandra je prodajal. Državni pravdnik (razburjeno): To je vse kaj drugega. Vi veste, da je tu velika razlika. (Gibanje). Na daljni razpravi je bil toženec Adam Pribičević radi nekoga mejnika izključen od razprave za teden dni.

Toženec Bekić je opozarjal nadalje, da saj na Češkem obstoje češka in nemška društva jedno poleg drugega, ne da bi komu prihajalo na misel, da bi videl v tem kako veleizdajniške tendence. Državni pravdnik Accurti: Oni tam nimajo nikakega Belegagrada in nikakega Karagjorgjevića. Toženec (razburjeno in povzdignjenim glasom): Pridite vendar enkrat z dokazi za to. Na tem temelji vsa obtožba. Kje imate dokaze za taka obdolženja? — Predsednik je grajal ton toženec. Toženec je izjavil, da je umevno, ako je on in ako so Srbi sploh razburjeni. To pa je sad obtožnice, v kateri se negira vse, kar je srbsko. „Ako bi bili nameravali, revolucijo, bi bili našli pri nas tudi smodnika in orožja, ne pa samo čutar in tapečov.“ Drž. pravdnik Accurti: Kar je važnejega, ste pač poskrili! Toženec: Kam naj bi bili poskrili? Nasprotno: mi smo vedno učili ljudstvo, naj bo mirno in ostalo je mirno. Drž. pravdnik Accurti: Da, mirno, ker se boji, ker se svrši tu proces. Toženec: Kdo se boji? Jaz nimam nikakega strahu in se ne bojim nikogar. Drž. pravdnik Accurti: To je lahko tudi prisiljen podvisliki humor. Glas s klopi obtožencov: Pri drugih je menda „katenjammer“. (Viharna veselost). Po nekaterih vprašanih branitelja dra. Popovića je bil pozvan 25. toženec, 27-letni absolvirani jurist Simo Živković.

Izjavil se je nektrivim. Povedal je s čim so se bavile organizacije srbske samostalne stranke. Uprl se je izvajanjem obtožnice o srbstvu in je razsrežno dokazoval opravičenost srbskega imena.

Predsednik je odredil 1/2 uren odmor.

Nadaljevanje je toženec pojasnjeval svoje delovanje kakor člen srbske samostalne stranke ter je oporekal ekzistenci kakoga veleizdajniškega gibanja. Predsednik je zahteval od njega, naj izpoveduje bolj na kratko, na kar mu je toženec odgovoril: „V teh osmih mesecih, kar se nahajam v ječi, mi je prišlo marsikaj na misel. Zame se predlagajo vislice. Pustite me torej, da govorim“. Dalje je izjavil, da je ravno navel Hrvate v Dvoru na misel osnutja hrvatske čitalnice, da se je udeleževal na snovanju Sokolov, ker je tako društvo po njegovem mnenju najbolje sredstvo proti škodljivim posledicam alkoholizma. Toženec hoče govoriti o teh posledicah. Predsednik: O tem ne puščam govoriti. (Velika veselost). Po nekaterih vprašanih o Nastiću, na katerega je toženec odrekal vsaki odgovor, dokler ne bo Nastić zaslišan, je odgodil predsednik razpravo na jutri.

ZAGREB 30. Na današnji razpravi se je nadaljevalo zasliševanje obtoženca Živkovića ml.

Dogodki na Balkanu

SRBIJA.

BELIGRAD 30. Ministerski svet je danes popoldne sklenil, da v polnem obsegu ugodni zahtevam veseli. O tem sklepu je bil obreščen srbski odposlanec na Dunaju. Vlada poroča jutri v skupščini o opominih velevladi. Potem se naloži srbskemu odposlancu na Dunaju, da izroči avstro-ogrski vladi srbsko izjavo, priporočeno od vladi.

BELIGRAD 30. Oficijozni komunikacijski prav, da je avstro-ogrski odposlanec graf Frigach včeraj v imenu avstro-ogrskemu predlagal trgovinsko-politični modus vivendi na podlagi največje ugodnosti, ki pa ne nudi Srbiji nikakih koristi. Ker nedostaje časa, da se prične nova pogajanja na povsem novi podlagi, prične brzkone dne 1. aprila med Avstro-Ogrsko in Srbijo brezpogodbno stanje.

BELIGRAD 30. Princ Jurij je bil danes imenovan poročnikom.

Spomemica velevladi.

BELIGRAD 30. Ob 10. uri popoldne je prišel turški odposlanec k ministerskemu predsedniku Novakoviću ter mu sporočil, da stoji Turčija glede aneksijskega vprašanja na stališču veseli. Ob istem času so prišli na angleško odposlanstvo odposlanci Nemčije, Francije, Rusije in Italije, kjer se je vršila konferenca. Ob 11. uri so se odposlanci veseli v kotljah podali v ministerstvo za unanije stvari, kjer je angleški odposlanec občan od drugih zastopnikov veseli izročil ministru za unanije stvari Milovanoviću spomemico (side-memoire), tičico se izjave, ki jo ima Srbija dati Avstro-Ogrski. Po 20. minutah so odposlanci Nemčije, Francije in Italije odšli iz ministerstva. Angleški in ruski odposlanec sta ostala še pol ure pri ministru Milovanoviću. Ruski odposlanec je zadnji odšel iz ministerstva.

BELIGRAD 30. Srbija odpošlje brzkone zahtevano noto še jutri Avstro-Ogrski in drugim velevladim. Istočasno se prične z razoroženjem.

BELIGRAD 30. Vse štiri koalicijske stranke, so imele včeraj medstrankarski sestanek, na katerem je minister za unanije stvari poročal o položaju. Njegovo poročilo

so zastopniki strank splošno odobrili ter izrekli vladi popolno zaupanje.

BELIGRAD 30. Skoraj vsi listi se bavijo s spremembo, ki je nastala v unanem položaju in skoraj vsi povdarjajo, da se za more krizo smatrati rešeno.

Obveza Avstro-Ogrske.

Glasom nekoga poročila iz Zemuna se je Avstro-Ogrska v tajni pogodbi zavezala, da bo Srbiji v bodoče prizanašala v vsakem oziru.

Odgovor srbske vlade.

Iz Belegrada javljajo, da prepusti vlada skupščini odločitev o odgovoru na avstro-ogrsko noto.

Angleški princ — kralj Srbije?

Beligradska „Pravda“ beleži vest, da se med kraljem Petrom in ministerstvom vodijo pogajanja o odstopu dinastije Karagjorgjevićev. Tej vesti se daje vera tudi radi tega, ker je poslanecem skupščine rečeno, naj ne odidejo iz Belegrada.

Po vsej Srbiji se vodi živahna agitacija in širijo se proglašaji proti dinastiji Karagjorgjevićev, in to v prilog angleškemu princu Tecku.

BOLGARIJA.

SOFIJA 30. Liapčev je včeraj odpotoval v Carigrad, z njim je odpotoval tudi tajni kabinetni načelnik Obrovič.

TURČIJA.

CARIGRAD 30. „Osman Lloyd“ poroča, da se je povrnivemu se ministru za unanije stvari Rifaad paši posrečilo pregovoriti velevladi, da se nekatere točke berlinske pogodbe spremeni turškimi željam v prilog, oziroma da se jih popolnoma odpravi, med temi člen 23. in 61. Tudi nekateri turški listi so prinesli enaka poročila.

CARIGRAD 30. Vsi listi izražajo nado, da se uredi srbsko vprašanje in da se ohrani mir.

GOVOR

posl. dra Otokarja Rybára na volilnem shodu pri Sv. Mariji M. Spodnji dne 28. marca 1909. (Dalje).

O položaju v mednarodni politiki.

Živimo v razburjenih časih. Vse vprašuje: ali bo vojna ali ne bo. Mi vsi smo videli, kako so prihajali ta dni vojski v Trst in kako so jih ukrcavali na parnike. Kako je prišlo, ali je bilo to potrebno? Ako hočemo umeti sedanje dogodke, moramo poseči za 30 in več let nazaj.

V letu 1875, oziroma 1876 je bilo, ko so kršćanski Bošnjaki pograbilo po orožju in se dvignili proti Turkom. Ti so gospodarili in neusmiljeno izsesavali ljudstvo v Bosni in Hercegovini ter pili kri teh revežev. Razmere so bile najhujše. Zato je izbruhnila ustaja, ki je imela kakor posledico veliko vojno. Bratom v Bosni in Hercegovini sta priskočili na pomoč Črnogorci in Srbija in prestopili meje. Črnogorci so zmagovali vedno, Srbi večinoma. Ali jasno je bilo, da bi se ne mogli dolgo držati proti turški premoči. Sledila je rusko-turška vojna. Zmagovalna ruska vojska je prišla do pred Carigrada, ker je prišel do sklepa mir v Sv. Stefanu. Bolgarija je postala nezavisna, meje Črnogore so se razširile, Bosna in Hercegovina sta se imeli priklopiti k Srbiji. Ali druge vladi niso hotele priznati sanštetanskega mira. Tako je prišlo do glasovitega kongresa v Berlinu, kako naj se uredi stvar na Balkanu. Sanštetanski mir je bil spremenjen in Avstrija je dobila od vladi nalog, da okupira Bosno in Hercegovino in napravi tam red.

Ali med kršćani in Turki je bil tudi potem vedn prepri. Bosanski Turki govore sicer isti jezik hrvatsko-srbski. Razlikuje jih od kršćanov samo vera.

Naša vojska je torej vstopila v Bosno, ali našela je na oborožen odpor. Ta pa je bil premagan, ker odpor proti disciplinirani vojski, kakor je naša, ni mogel imeti vspeha.

To je bilo pred 30. leti in v Bosno in Hercegovino so prišli avstro-ogrski uradniki. Na papirju je bil sicer še sultan suveren nad obema pokrajinama, ali moči ni imel nobene več.

Lani pa se je zgodilo nekaj, kar je pripravilo naše državnike do tega, da so jeli razmišljati, da to, kar je bilo provizorično, spremene v definitivno. Na Turškem je namreč začela nastopati revolucionarna stranka z namenom, da odpravi absolutizem, da se odpravi stanje, ob katerem je bila le volja sultanova, zakon. Nova struja je bila zmagovalna in sultan je bil primoran dati državni parlament. Ko so naši to videli, so prišli do sklepa, da se treba odločiti: ali se obe okupirani provinciji povrneti Turčiji, ali pa se ju priklopi k monarhiji — anektira. Odločili so se za poslednje. Proglasila se je aneksijska in naš cesar je raztegnil svoje vladarske pravice na Bosno in Hercegovino. To je bil vzrok, da so se Srbi in Črnogorci razburili, a tudi Rusija ni bila zadovoljna. Srbi in Črnogorci se sklicujejo na okolnost, da narod v Bosni in Hercegovini govori isti jezik, kakor oni. Rusija jih je podpirala in prišlo je do ojestrega konflikta. Grozila je velika vojna ne le s Srbijo in Črnogoro, tudi druge države bi se bile pritegnile v konflikt. Če bi bila Rusija podpirala Črnogoro in Srbijo, bi stopila Nemčija na stran Avstro-Ogrske kakor zaveznica. O Italiji pa se ne more nič reči, kam bi se postavila. Ta je sicer

tudi naša zaveznica, ali v njej živi še vedno stero sovraštvo proti nam. Če bi bila le prilika ugodna, bi Italijani gotovo prestopili naše meje. Saj je znano, da reklamirajo Trentin in špekulirajo tudi na Trst, češ, da je to italijansko mesto. Na Italijo se torej nikakor ne moremo zanašati. Francija bi hitela Rusiji na pomoč, ker jej je zaveznica. Pa tudi Angleži ne bi ostali doma, ampak bi porabili priliko, da bi oslabili Nemčijo, da ne bi mogla več tako konkurirati na svetovnem trgu. Bati se je bilo torej, da se vsa Evropa zaplete v vojno. To bi bilo strašno. Že delna mobilizacija, ko so pozvali pod orožje le rezerviste 2 korov, stane ogromne svote. Kako bi bilo še-le, ako bi mobilizirali vseh 15 korov?! In koliko bi trpela škoda trgovina in industrija in vsled tega tudi kmetovalci! To bi šlo v milijarde.

Po tem je razvidno, kolika nevarnost je grozila za vso Evropo. Zato so se državniki trudili, da preprečijo to vojno in da se Avstro-Ogrska in Srbija mirno sporazumeje.

In danes se more opravičeno reči, da do vojne ne pride, da nam bo ohranjen mir. Mi moramo to le z veseljem pozdravljati. Še več: mi moramo želeti, da pride do tesnega prijateljstva med obema državama, da nam ne bo Srbija le hladna soseda, ampak prava prijateljica.

In Srbi so zaslužili to. Skozi stoletja so stali v boju proti Turkom. Sam Dunaj je bil tedaj v nevarnosti. V Budimpešti je 150 let gospodoval turški paša. V vsej tej dolgi dobi so se borili Srbi z orožjem v roki proti tej nevarnosti.

Oni so branili Hrvatsko, monarhijo, Evropo in evropsko civilizacijo! Posebno junaška je bila vendar Črnogora: nikdar ni bila pod turškim jarmom. Tistih par ljudij je junaško odbijalo vse napade. Ako ne bi bilo drugega, že radi teh bojev proti Turkom jim mora biti Avstrija, jim mora biti Evropa hvaležna!

Mi smo gotovo dobri Avstrijci. Želimo, da ta naša država prospava, da se razvija, da uživa ugled pred svetom, pri drugih državah in narodih. Ali ravno zato, ker smo dobri Avstrijci, želimo, da naša država živi v prijateljstvu s Srbijo.

Kam naj izvaža naša industrija svoje izdelke? Na Nemško gotovo ne, ker tam imajo sami velikansko produkcijo. V Italijo še manje, saj ta država pošilja še svoje ljudi v našo državo iskat si kruha.

V Rusiji so tudi začeli ustvarjati svojo industrijo.

Kam naj torej mi eksportiramo? Jedino le na Balkan. Tam so za nas tla za dobro kupčijo.

Ali mi moramo živeti v miru in prijateljstvu z balkanskimi državami? Dobro lekcijo nam je dal bojkot avstrijskega blaga v Turčiji. Naša trgovina je trpela velikansko škodo. Slednjič ni preostajalo drugega, nego, da se je naša država pobotala s Turčijo in to — ne posebno častno. Plačati moramo 55 milijonov. To pa je sramota. V starih časih so kupovali duše z denarjem. Na korist Avstrije same bo, ako se pobotamo tudi s Srbijo. Od tega bodo imeli dobiček vai: industrijalec, trgovec, delavec in kmet.

Zato izražamo tudi danes glasno željo, da pride do mirnega sporazumljenja.

A zahtevamo še nekaj drugega: v Bosni in Hercegovini naj se ne postopa z narodom tako, kakor se sedaj postopa v Hrvatski!! Naj se ne postopa kakor s sužnji, naj ne gospodarijo pandurji, naj se ne postopa z ljudmi, kakor z živino! Če se bo tako postopalo, si ne pridobimo prijateljstva in pride — če ne sedaj — pa pozneje do vojne!

Če pa bomo anektirali ne samo z orožjem, ampak z ljubeznijo, se nam ne bo ničesar bati. (Zvršetek pride).

Vesti s Češkega.

— Bojkot „Narod. listov“. Mladočehi so sklenili bojkotirati „Narodne liste“ in to radi ostre opozicije, ki jo ta list zavzemlje napram dr. Kramarju in njegovi politiki.

— Razpor med češkimi radikalcji je navstal radi dopolnilnih volitev v Vyšehradskem okraju. Narodni socijalisti so proti kandidatu državnopravne napredne stranke, ki je doslej postopala skupno z nar. socijalisti, postavili samostojnega kandidata in so izjavili, da bodo tudi v naprej postopali samostojno.

— Prepovedan dijaški shod v Pragi. Slov. akad. društvo „Adrija“ je hotelo prirediti dne 24. t. m. shod, na katerem se je imelo razpravljati tudi v jugoslovanskem vprašanju. Strah pred „veleizdajniki“ je praško policijo napotil, da je shod prepovedala in tako — rešila Avstrijo.

— Ustredni Matice Školska, društvo slično naši Ciril-Metodovi družbi, je potrosila v letu 1908. za češko šolstvo ogromno svoto 643.734 K. Vzdrževala je 62 šol (brez otroških vrtcev), v katere je pobajalo 11.787 otrok in poučevalo 262 učnih moči. Za to obrambno društvo delujejo aložno vse češke stranke, od najodličnejega klerikalca pa do najkrajnejšega socijalista. A pri nas?

— F. Adolf Šubert, zaslužničeški pisatelj, dramatik, režiser in ravnatelj raznih

čeških gledališč je praznoval dne 27. t. m. šestdesetletnico svojega rojstva. Njegova zasluga je, da so se češka gledališča, inlasti „Narodni divadlo“ v Pragi, tako visoko povzdignila. Tržaški Slovenci ga poznajo po njegovi igri „Drama štirih revnih sten“, ki je imela povsod velik uspeh.

— Umrlije v Pragi nestor čeških slikarjev, K. Javůka. Bilo mu je 94 let.

— Pregarjanja narodnih socijalistov baje radi antimilitaristične propagande se nadaljujejo. Te dni je policija zopet preiskala stanovanje urednika Špatnega, nakar je bil aretovan in odveden v zapor. Heil Bienenrth!

Dnevne vesti.

Današnja posebna izdaja „Edinosti“

izide, kakor smo javili včeraj, ob 4. uri popoldne. V tej posebni izdaji priobčimo razun doslovnega besedila obtožnice proti morilecu Juliju Föderanspergu tudi poročilo o toku porotne razprave do poldanske ure. — Razprava se prične danes ob 9. uri zjutraj. V današnji posebni izdaji prinesemo tudi sliko morilca Föderansperga in njegove žrtve Lucienne Fabry. Razprava bo trajala po dosedanjih dispozicijah tri k večem štiri dni. Zanimanje v mestu za to razpravo je velikansko. Že pred tremi dnevi ni bilo dobiti več vstopnic na galerijo porotne dvorane. Akoravno je na galeriji prostora za okolo 300 oseb, je bilo izdano le 130 vstopnic in to radi tega, ker je galerija v slabem stavbenem stanju. Govori se celo, da je včeraj posebna komisija, ki jo je pregledala, izjavila, da bi bilo sploh najbolje, da bi se ne pustilo občinstva na galerijo, tako da ni izključeno, da se galerija sploh ne odpre.

O toku razprave bomo prinašali obširnejše poročilo vsaki dan, eventualno bomo tudi druge dneve razprave izdajali posebne popoldanske izdaje. Posamične številke posebne izdaje bodo stale 6 stotink.

Seja odbora političnega društva „Edinost“ se ni mogla sinoči vršiti, ker je bilo več odbornikov zadržanih po drugih opravilih. Seja se bo vršila nocoj ob 7. uri v navadnem prostoru.

Sestanek istrskih poslancev, Drž. posl. dr. Laginja je 20. t. m. naslovil odprto pismo na deželnega glavarja dr. Rizzi-ja radi sklicanja vseh istrskih poslancev, ki naj bi se posvetovali, kako bi bilo ob sedanji gospodarski krizi možao pomagati bednemu prebivalstvu. Temu pozivu se je dr. Rizzi odzval in v ta namen sklical za danes v Trst vse istrske poslance, da se posvetojuje o korakih, ki naj bi se storili in o telihi, ki bi se morala izvesti. Dr. Laginja je dospel že včeraj v Trst.

„Slovenec“ proti podružnici družbe sv. Cirila in Metodija na Grati. Ozirom na notico, priobčeno pod tem naslovom v izdanju „Edinosti“ od 27. t. m., naj prosí gospica vrtnarica otroškega vrta v Rojanu, da priobčimo nastopno nje izjavo:

Bila sem naprošena od gospoda Križmana, da bi v svojih svobodnih urah poučevala v Marijini družbi slovenščino. Privolila sem v to in izvršujem to nalogo ob torkih in petkih. Ko sem odrabila božično drevo, sem je odstopila Marijini družbi, ki je darovala zato podružnici 5 K. O tem sem obvestila gospico Mankočovo, ki je ta moj korak odobrila. Kaka sovražnica družbe sem jaz, priča dejstvo, da sem nabrala za božičnico 164 K. — Če koga skrbi, kam zahajam, naj pride na Vrdele, pa izve, kakaj ne zahajam nikamor.

Kar se tiče pretveznega mojega sovrašstva do odbora, izjavljam, da večine odbornikov niti ne poznam. Istotako me ne briga, kam zahaja predsednik. Predsedniku pa sem lansko leto, povodom njegovega godu, poklonila celo sonet. A od takrat do danes sva se videla samo enkrat.

Dotični dopisnik gotovo mene ne pozna in ne ve, kaka čustva gojim v svoji duši. Jaz si ne puščam od nikogar ničesar sugerirati, ker znam sama presojeti, kaj je prav.

Izjava. Ker se govori v Rojanu, da sem podpisani pisec lažnivega članka v nekem tuk. zakonem slov. listu, in tako tudi v „Slovencu“, izjavljam pod častno besedo, da to ni res.

Pozivljam pa pisca onega članka, da se javi, ker sicer ga imenujem javno lažnjivca in podleža.

Rojan 30. marca 1909.

Fran Cotič.

Župnikom v Bazovici je imenovan — kakor čujamo od zanesljive strani — gospod Ignacij Počivalnik, doslej župnik-dekan v Krkovicah na Pomjanščini. Želja župljanov je, da bi nikdar ne bilo povoda za kako neoglasje med njimi in novim župnikom. S to željo mu kličejo iskren: dobro došli!

Enakopravnost v praksi! Pravijo, da ima vladati pri nas enakopravnost za vse stranke.

Nu, da v teoriji. Ali kako je v praksi? Pogledajmo v naše sodnijsko poslojstvo in prepričamo se, da to ni res. Nadpis pri vratih, ki imajo orientirati ljudi, so v sami italijanščini. Sam ne veš, kam bi se obrnil, ko ti mrgoli pred očmi smilnih „sezioni di qua, sezioni di la“. Murgokrat sem videl, kako so morali Slovenci prositi in skakati semtertja, da so srečno iztaknili prava vrata. Pomniti je, da pribajajo sem deželani, ki nimajo mnogo časa in ki jim gotovo ni v posebno veselje, ako morajo premerjati stopnice stokrat gori in doli, preden so našli pravi urad. Tako se dogaja večkrat, da prihajajo na razpravo nepozno in da radi tega zapadejo v „kontumacijo“. Kdo je temu kriv? Če bi bile tudi slovenske table, bi se ljudem prihranilo mnogo letanja in tudi strahu. Ali je morda sodnja le za Italijane? Sicer ne bi bilo slabo, ako ne bi naše ljudstvo nikdar potrebovalo poti na sodnje; toda tudi mi spadamo pod zakone. Zakon pa zagotavlja tudi nam enakopravnost z vsemi narodi v državi. Čemu se ob razpisu c. kr. služb zahteva znanje deželnih jezikov? Ali je tu le italijanščina dovolj? Ako je več deželnih jezikov, zakaj se ti ne spoštujejo ravno v teh c. kr. uradih?!!

Ker se pa tiče sodnijskih razprav, se te sicer res vrše na podlagi modernih principov. Vsaki obtoženec dobiva pred javno razpravo obtožnico, da vidi črna na belem, česa se ga obdolžuje. Ali, da bi dosegala svoj namen, bi morala biti spisana v jeziku, ki ga obtoženec res ume. Ali se pa to vsakokrat dogaja? Ne. Slovencem in Hrvatom se podajajo obtožnice v italijanščini in tak nesrečnej ne zna pri čem da je.

Čakati mora na odvetnika, da mu ta razloži in razjasni vso stvar. Zaan mi je slučaj, ki se je dogodil pred leti, da je namreč obtoženec, ko so mu prečitali obtožnico, vsemu pritrdil in se še zahvalil z besedami: „Lepo, lepo“!

Revež namreč ni umel obtožnice. — Ni čudno torej ako se ta človek sploh ne brani, ker mu ni dano, da bi stvari razjasnil v materinščini. Ravno tak križ je z izpraševanjem v preiskovalnem zaporu. Sodnik ne umeje obtožnica, ta pa ne sodnika. Mora se zato posluževati tolmača. Ker pa tolmač včasih niti ne more točno prevajati izpovedi obtoženca, je večkrat nehote kriv, da mora obtoženec sedeti tudi po več mesecav. In če je vrhu vsega še nedolžen?!

Srečni Trst! Zraven 9000 tatov, o katerih ima gosp. Tiz mlajši natančen seznamek (vsaj tako nekako je ta sloveči mož izjavil na neki razpravi v Rovinju), imamo v Trstu na 220.000 prebivalcev vsaj 210.000 nevarnih elementov! Lahki so izvzemši patentirane „Patriote“, vsi in zelo nevarni naši državci!

Nemci, ki jih je v Trstu, že delajo most, po katerem pride Germanija tu sem na našo lepo Adrijo! Slovani smo bili še edini, ki smo „sloveli“ za čuvarje ob Adriji, a sedaj smo tudi mi postali — nezvesti! Tatovi so sedaj tu najširnejši ljudje! Oni (vživajo privilegij, ker naše redarstvo ima sedaj nujnejšega posla nego je oni za nadzorovanje tatov.

Ta je vse polno državi nevarnih elementov in na te treba paziti v prvi vrsti! Mnogo, premnogo je tu Slovanov (o Italijanih in Nemcih je stvar že notorična!) nevarnih naši državi! Te besede je izgovoril te dni neki veliki državnik, ki žal izvršuje (Na Dunaju ga pač ne poznajo!) le navaden posel redarja. Mi vsi smo pod strogim nadzorstvom osobito sedaj — ko je bila nevarnost, da velika Srbija — zaseđe malo Avstrijo!

Ker je pa danes ta nevarnost izpuhtela v zrak in ker se varstvenim organom, vkljub nenavadni skrbi, ki so jo imeli za obstanek naše države, ni posrečilo po izgledu slavnega Raucha iztakniti niti najmanjšo tolpo veleizdajnikov, svetujemo mi, naj se vsaj sedaj opusti to strogno nadzorovanje slovenskega elementa in naj se rajše poseže po onih 9000 tatovih — kar izda vsaj nekaj! — Mi pa se bomo vedeli varovati prijateljev — ker sovaržnika že poznamo!

Odin. Tako se maščuje lahkovernost! V Solnogradu je neka ženska dvignila iz hranilnice 14.000 K iz strahu pred vojno. Spravila je denar — v peč, kjer se jej je zdel najbolj varno spravljeno. Seveda ni nikomur nič povedala o tem. Ko pa je prišla dekla kurit, vrgla je na ogenj tudi papirnati zavitek, ki je ležal v kotu in v katerem je bilo onih varno spravljjenih 14.000 K. Tako je bila ženska ob vse svoje prihranke.

Nevročljive pošne pošiljatve. — C. kr. pošto in brzojavno ravnanstvo nam je doposlalo seznam priporočenih in navadnih poštnih pošiljatev, ki so bile meseca februarja 1909 v oddelku za nevročljive pošne pošiljatev v Trstu odprte in ki so jim odpošiljatelj: neznan. Ta seznam bo priobčen v polnem obsegu v tukajšnjem uradnem listu.

Ubogi Kraševci! Kakor, da jih ni dovolj zadela grozna suša, ki jim je minolega leta napravila grozne škode, kakor, da ne trpe dovolj radi pomankanja dela v kamnolomih — pribajajo sedaj nad nje — zopet novo zlo!

Te dni se govori po našem mestu — da bodo od sedaj naprej v Trstu rabili le — rimsko kamenje! Vzorec tega, kakor trde naši neodrešenci, dragocenjega kamenja da prinesejo že v prib. poletju na ogled — rimski dijaki!!

Addio Kraševci in vaše, daleč na okolo sloveče kamenje! Tržaški Slovani smo že nestrpni in težko čakamo slovensga prihoda teh najnovejših — kamnarjev! Slavnostni

dan, ko se v Trstu začne nova doba, doba rimskega kamenja, bo tudi za nas velevažen dogodek in ni izključeno, da se za ta „veliki“ dan zberemo tudi mi, ter pripomoremo k povečanju tega redkega dogodka!

Naše ljudstvo se bo gotovo zanimalo za ta velikodušni čin Rimljanov. — Jaz jih že gledam, kako se bodo potili pod težo velikega Kalamona!

Mnogi se bodo smejali, ko prečitajo te vrstice, a stvar je velerena! Pomislite samo, da bo ta kamen — nekaj velepomembnega! Italijansko vseučilišče noče in noče priti, da-si „naši“ Italijani zidajo to vseučilišče v zraku že dokaj let. Po prihodu rimskega kamna, pravijo pa bo to vseučilišče kar čez noč gotovo! Da ta slavno-ražni čin postane še slavnější, prosimo Rimljane, naj, če že prinesejo ta edini čudodelni kamen — vpoštevajo tudi nas in prinesejo še za naz kak tak ali tudi malo manjši kamen, na katerega naj se postavi vsaj ena slovenska šola v Trstu! Mi ostanemo Rimljanom hvaležni na veke in pojdemo jim naproti, da se ne bodo toliko potili! Ker je pa nevarnost, da bi Nabrežinci in Križani, v strahu za svoje lepo kamenje, napravili kak „protivsprejem“ svetujemo rimskim vitezom, naj „pridejo“ po morju!

Oh srečen Trst! Srečni Italijani in morda tudi mi — ako nam prinesejo, za kar jih prosimo!

Za sedaj pa naj naši Kraševci le pridno obdelujejo svoje sloveče kamenje, ker ni še gotovo, da res dobimo tudi mi tak težko pričakovani — rešilni kamen!

O pust — pust zakaj si nas zapustil tako naglo in nam onemogočil nastop v kostumih — pajacev!!

Umrl je bivši tržaški državni poslanec cesaraki svetnik Josip Basevi. Pokojnik je bil rojen leta 1840. Pogreb se vrši danes jutraj rano.

Doznali smo iz verodostojnega vira, da se je predčeraš kmalu po smrti gornjega pokojnika soproga Berta roj. Fleisch iz žalosti nad smrtjo istega hotela z revolverjem ustreliti v arce. Kroglja je pa obšla pod sroem. Težko ranjeno so jo na njezo odločno zahtevo morali prenesti v sobo, kjer leži truplo pokojnikovo na parob. Zdravniki da skušajo izvleči kroglo iz telesa, a vdova da se brani, češ, da hoče tudi ona slediti pokojniku v grob, katerega da noče preživeti.

Tržaška mala kronika.

Malone povožen od tramvaja. — Andrej Kosič, star 68 let, stanujoč v ul. Fabbri št. 1, ki je nekoliko gluh, je hotel včeraj pasirati tir tramvaja. Ni pa zapazil tramvaja, ki je ravnokar šel mimo. Voz je zadel nanj; na srečo pa je dobil le lahko rano na glavi.

Častni uzmovič. Včeraj popoldne je bil na senenem trgu aretiran nek individuj, ki je poskusil okrašt gospico Leopoldino Germak, stanujočo v ul. Galatti št. 12. Že ji je bil vtaknil roko v žep in ji okradel pismo, misleč da je to bankovec. Tat se imenuje Ivan Ruseič, star 22 let iz Trsta, elektrotehnik, stanujoč v ul. Lodole št. 16.

Menravna mati. V ulici Cavana je včeraj popoldne neka ženska, ki je bestijalno postopala s svojo triletno hčerko, vzbujala splošno ogorčenost. Nabralo se je kmalu veliko ljudi, ki so jo začeli vzmerjati. Redar jo je slednjič aretiral. Ona se imenuje Helena Cipitello, stara 39 let, stanujoča v ul. Cavezani št. 2.

Nasilni regnikolo. Henrik Masiero, 29-leten dninar iz Villa d'Este pri Padovi je včeraj toliko v neki krčmi, koikor po poti razsajal in preteval vse pasante, dokler ga niso spravili pod ključ.

Koledar in vreme. — Danes: Modest škof. — Jutri: Hugon šk. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 12°0 Cels. Vreme včeraj: oblačno, popoldne dež.

Vremenska napoved za Primorsko: — Oblačno s posamičnimi padavinami. Hladni vetrovi. — Temperatura mila. — V začetku lepo, potem bolje.

Naše gledališče.

Benefica gospe Danilove.

Radi raznih stvarnih tehniških težkoč je gospa Danilova sklenila, da mesto naznanjene „Madame Sans Gene“, da vprizoriti za svojo benefico prihodnjo nedeljo izborno francosko burko „Nelly Gausaier“. Ta burka je že šla preko največjih odrov sveta v stalnem triumfu. Spisana v lahkem, a stalno pribavljivem tonu je ta burka ena izmed onih, ki dražijo mišice smeha od prvega začetka do konca.

DVORANA ZA SODBENE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba, ki se bo vršila danes 31. t. m. od 9. do 12.

Igle z dijamanti, zlati prestani, uhani z dijamsti, zapestnice, verižice, zlate ure, postelje, vzmeti, pernice, chiffoniers, stolice z usnjem, jedilne mize, omare, police, umivalniki z mramorjem in ogledalom, šivalni stroj „Singer“, steklena omara v mramorjem, divan-postelja, knjižnica, pisalna miza in slike.

Od 3.—6. pop. velika množina svilnatih in polsvilnatih dežnikov in solnčnikov, držajev, svilnatih odrezkov in barvanega satina.

Naznanilo.

Meščani! Žalostno je sicer ali resnično dejstvo, da se vsi oni izdelki, ki res zaslužijo vsestranskega pripoznanja od strani občinstva, ponarejajo od take vrsti ljudi, ki si ne vedo poštenim potom zaslužiti vsakdanjega kruha ter iščejo vedno priliko, da si dobre izdelke ponarejajo. — Čudoviti vspehi

Fulmincimicida [kislina za uničevanje stenice] so dovedli tudi do tega [in ni moglo se zgoditi drugače], da so se našli taki zlobneži, ki izdelujejo pod tem imenom druge ničvredne izdelke.

Pri vsem tem pa se „FULMINCIMICIDA“ ne boji ne poštene konkurence onih, ki se nazivljajo izumitelji, ker je naravnost nedosegljiv.

Pri vseh teh mahinacijah pa ostane neizbrisljivo dejstvo, da je „FULMINCIMICIDA“ po tako kratkem času vzbudil toliko nevošljivosti in pohlepčnosti, ter prisilil mnogo njih do ponarejanja. To pa treba pripisovati dobrim lastnostim tega izdelka, ki je neizprosno sovražnik tako nepotrebnih živalic kakor so stenice, in veliki uporabi istega.

Tedaj pozor meščani na falzifikacije in ponaredbe tega izdelka, **Zahtevajte vedno od mirodilničarja pravi FULMINCIMICIDA** ki stane **K 1** steklenica.

NB. PREPRODAJALCEM POPUST. - Iščejo se zastopniki.

J. de Blasi
edini koncesijoniranec, ulica Nuova 45, Trst

AMERIK. ZOBOZDRAVNIK
Dr. Leopold Mráček v Trstu, Corso 17
od 9—1, 3—6 od 9—1, 3—6
Plombe iz zlata, porcelana, srebra itd. vse po najmoder. metodah.
UMETNI ZOBI v zlatu, kavčuku z ozobno ploščico ali brez nje po amerikan. sistemu in po lastni patentirani metodi. Krone na zobe iz zlata ali aluminija.
Izdiranje zobov brez vsake bolečine. Reguliranje slabo zraslih zobov.
12-letna praksa na klinikah na Dunaju, Berlinu, Lucernu in New-Yorku.

Sadno drevje
več tisoč lepih, visokoizgojenih hrusk, jablan, češenj in breskev najplemenitejših vrst odda po nizki ceni takoj
Vinarsko sadjarsko društvo
v Rihemberku.

Mesnica
Ivana Petelin
ulica Rojan - Škorklja št. 612
je vedno preskrbjena a svežim volovskim in telečjim mesom. Prodaja tudi vampe. Za velikonočne praznike velika izbira kokoši po zmernih cenah

Kašlja ni več!
Pastiljke za prsi so edino sredstvo proti kašlju prehlajenju, hripavosti in vsakemu vnetju v sapnih organih. Škatlja z navodilom stane 70 stot. ter se dobiva samo v lekarni
PRAXMARER (Al due mori)
Trst, Piazza Grande - Mestna palača. - Tel. 377

Zaloga obuvala in lastna delavnica
Pavel Visentini, Trst
ulica Giosuè Carducci 31
Velika izbira možkih in ženskih čevljev
Poprave se izvršuje točno in solidno
po zmernih cenah

Restavracija
Alla città di Francoforte, Trst
ul. Molin Piccolo št. 17
KOSILA in VEČERJE
v abonementu in alla Charte
Kosilo in večerja, mesečno K 40.—
Samo kosilo „ „ „ 16.—
Steinfeldsko pivo prve vrste.
Istrsko vino, opolo, belo briško in štajersko.
FRAN HEINRICH.

Nova prodajalca **G. Kehiayan**
TRST — Corso št. 23
NI potrebno naročati na Dunaju
URE
nikelnate od K 4 naprej
srebrne „ „ 9 „
zlate „ „ 26 „
PRSTANI
14 karatni od K 5 1/2 naprej
14 „ 1 dijam. „ 10 „
BUDILKE
garantirane od K 3.50 naprej
Vrhu tega bogata izbira zlatih in srebrnih verižic, uhanov, Broches itd.

Pekarna in slaščičarna
Josipina udova Pozrù
TRST, ulica Istituto 28
naznanja, da bo sprejemala za Velikonočne praznike pečenje potic po zmernih cenah. Svež kruh trikrat na dan. Prodaja slašče in raznovrstnih sladkarij, kakor tudi
MOKE IZ PRVIH MLINOV.

Novi slovenski ceniki :-:
dvokoles, šival. in kmet. strojev, gramofonov in vsakovrst. plošč itd. franco. Izvršuje se tudi poprave Na-slov pri: **BATJEL**, Gorica

Tržiška tovarna za olja, mazilo za vozove, kemiški proizvodi
Kollar & Breitner
Tovarne: Katram, Asphalt, Karton za pokrivanje, lesni Cement, Karbolinej, Naftalina „GROSSOL“ itd. itd.
Grossol
za sedaj priznane kakor najbolje in najtrajnejše mazilo, ki ohranja nove in stare plasti na asfaličnih kartonih, skrilnik ploščah in vsakovrstnem laminatu.....
Asfaltirani kartoni, Isolatorni kartoni, lesni cement, karbolinej, karbolna kislina, asfalti in drugi proizvodi iz asfalta in katrama, opozila olja, mast za stroje, mazila za vozove, priznane in najbolj znane (registrirane) mast za vagona, mast-vaselina za kože, mast za orožje, večšilo za čevlje itd.
Tovarna in pisarna v TRŽIČU (Monfalcone) pri Trstu.

CARLO GORTAN Zaloga olja - Trst - V. Santa Caterina 13. Prodaja na veliko in na malo TELEFON 865.

Nadi se nam zares lep gledališni večer in naše občinstvo, ki gotovo priburmi v velikem številu, da se pokloni diki našega gledališča, odide ta večer iz gledališča z velikanskim aktivom — dobrega humorja.

Tržaška gledališča:

VERDI. Danes odmor. FENICE. Danes navadna predstava cirka Besini. EDEN. Nocoj ob 8.30 se uprizori zadnji-krat stari vapored. GLEDALIŠČNA DVORANA „APOLLO“ ulica Domenico Rossetti 4. Marionetiščna družba. — Danes (sreda) predstava ob 5. uri in pol.

Društvene vesti.

Členom „Delavskega podpornega društva“ se naznanja, da se bo vršil v nedeljo dne 4. aprila ob 4. uri pop. v sokolski dvorani izredni občni zbor. Na dnevnem redu je edina točka: Sprememba pravil. Pevcem pevskega društva „Kolo“ se naznanja, da je danes ob 8. uri zvečer vaja za moški zbor. „Divji lovec“, to krasno narodno igro s petjem v štirih dejanjih uprizori kakor običajno, tudi letos na velikonočni ponedeljek Št. Jakobska „Citalnica“ v dvorani „Narod. doma“ pri sv. Ivanu. Kegljarski klub. Člani se opozorijo, da poteče danes 31. marca sezona kegljanja, in so isti vabljeni, da se udeležijo zadnjega kegljanja danes zvečer polnoštevilo. Posebno še so vabljeni tisti, ki imajo za poravnati zaostalo članarino. Kegljarski načelnik.

Darovi.

Za veliki Ciril-Metodov ples združene slovanske mladine doposlali so: gosp. Lampe Anton trgovec v Trstu K 4. Mikuš Marko pekarna v Trstu K 3. G. Spechar trgovec v Trstu K 3. — Vrtilim rodoljubnim darovateljem iskrena hvala. Nadajne prijateljke prosijo se dopošiljati na ugl. „Jadransko banko“ v Trstu ali na g. Vlado Ternovec t. ž. blagajnik Trst Fontana 4.

Vesti iz Goriške.

Kje so kletarski nadzorniki? — Vinarji so mnogo pričakovali po novem vinskem zakonu in od kletarskih nadzornikov, esobito pa, da se bo preprečilo ponarejanje vina. Že drugo leto visi po vinskih kletih vinski zakon, kakor predpisuje zakon, a nadzorniki se ni videla nobena klet, izvzemši za časa lanske trgate nekatere v Furlaniji. Ponarejeno vino se prodaja v velikih množinah, da je veselje, pristna kapljica na leži v kletih, ne da bi se kdo za njo zmenil in se ne more spraviti v denar za nobeno ceno. V goriških kmetih se toči vino, ki ni prav nič podobno naravnemu. Svetovali bi kletarskemu nadzorniku, naj se malo potruži ter inšpicira kleti kromarjev; morda izve, kje so si nabavili razno vinsko brozgo. Ljudski zastopniki naj se pa pobrigajo, da se bo vinski zakon tudi dejansko izvrševal, da se bo vino res preiskovalo in da zakon ne bo samo za plašljive kmete, ki se ga boje, ker je na papirju, drugi se pa zmenijo toliko zanj kakor za lanski sneg.

Goriška davkarja je poslala te dni nekemu velikemu davkoplačevalcu več opominov, naj poravnajo zostali zemljiški davek v raznih katastrskih občinah. Dotičnik, ki je znan kakor vesten davkoplačevalec, je debelo gledal opomine in se zakrohotal, videč, da ga davkarja turja plačilo za posestva, ki jih v dotičnih krajih ni imel nikdar ali pa jih je že pred mnogimi leti prodal. To mora biti lep red v zemljiščnem katastru! Kaj si morajo davkoplačevalci misliti, ko se od njih zahteva take stvari, ki bi se ne smele nikdar degajati na c. kr. davčnem uradu!

V Bovcu ustanovljajo šolsko društvo. Novo kolesarsko društvo. Osnovano se je novo kolesarsko društvo „Danica“ s sedežem v Gorici. Pravila je c. kr. namestništvo v Trstu že potrdilo. Med občinstvom je veliko zanimanja za to novo kolesarsko društvo. Kakor se vidi, bo imelo to novo športno kolesarsko društvo veliko členov iz mesta kakor tudi z dežele. Prvi občni zbor se pravoznaano naznanja v časopisih.

Vejakl - planinci so odšli v ponedeljek iz Gorice v gore, kjer se nastanijo za poletje v Kanalu, v Volčah, Kobaridu, Breginju itd.

Vesti iz Istre.

Iz Pule. V nedeljo je imela tukajšnja „Citalnica“ občni zbor. Predsednikom je bil

izvoljen državni in dež. poslanec dr. Matko Laginja.

Iz Lovrana. V ponedeljek se je vrnil na Dunaj župan dr. Lueger. Pred svojim odhodom je izjavil, da mu je tukajšnje bivanje dobro delo in je obljubil, da se na jesen povrne.

Vesti iz Kranjske.

Osuševanje ljubljanskega barja. Prihodnji mesec prično s poglobljenjem Grubarjevega kanala pri Ljubljani, kar bo trajalo štiri leta, na to bo sledilo delo v glavni ljubljanični strugi.

Krka je valed zadojega deževja močno narazla. — Del kostenjevskih vrtov je pod vodo.

Razne vesti.

Avtomobile namesto navadnih pogrebni vozov je uvedlo I. pogrebno društvo v Berlinu.

Nemška nestrpnost. — V juliju 1905 je umrl v Duhcovem na Češkem Čeh Keil. Njegova žena mu je hotela postaviti nagrobni kamen s češkim napisom, pa nemški grobokop tega ni dopustil in seveda ga je pri tem podpirala nemška občina. Gospa Keil je nato vložila češko prošnjo na okrajno glavarstvo v Duhcovem, ki pa jo je odstopilo občini v rešitev. Ta jo je zavrnila kot nerazumljivo. Pa vdova Keil se ni dala ostrašiti. Z veliko težavo je napravila s tujo pomočjo nemško tožbo in ta je odločila, da mora biti napis dvojezičen. Keil je vložila priziv na okr. glavarstvo v Duhcovem, ki je razsodilo, da je napis lahko samočeški. Sedaj je zopet rešitviral nemška občina Duhcovo na namestništvo in na notranje ministerstvo. Spor se je sedaj po 4 letih končal v upravnem sodišču, ki je dalo vdovi pravico, da sme postaviti svojemu možu nagrobni spomenik s poljubnim napisom. Pokojnika so gotovo prej začeli glodati črvi, predno so mu duhovški Nemci privoščili, da mu njegova žena češki želi, naj v miru počiva.

Napredek zdravniške vede. Ravnatelj vseh učiliščne očesne klinike v Berlinu dr. Greffu se je posrečilo najti provzročitelja egiptovske očesne bolezni.

Moderna selitev narodov. Jedna največjih selitev, kar jih pozna zgodovina, se vrši sedaj. Razni narodi velike Rusije se selijo v Sibirijo. Lansko leto se je naselilo tam 500.000 ljudi. Leta 1906. se je preselilo komaj 60.000 oseb, drugo leto pa že okoli 400.000. Vzročili so to selitev ruski vojaki, ki so se bojevali proti Japoncem. Ko so se vrnili domov, so raznesli vest, da je Sibirija lepa plodovita dežela, na kar je začelo veliko izseljevanje v njo.

Iz jednega debela zgradili cerkev. V Santa Rosa v Kaliforniji so zgradili cerkev iz jednega samega debela. Cerkev je dolga 27 m; široka 3 m; zgradili so poleg te 2 kapelici. Prostora je za 600 oseb. Drevo je bilo staro 2000 let.

MALI OGLASI: se računajo po 3 stol. besedo; mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takej.

Službo želi premeniti izurjen kontorist, dober računar ter vešč knjigovodstva in korespondence v slovensčini in nemščini. Vstop lahko takoj ali pa pozneje. Cenjene ponudbe se prosijo pod šifro „H. M. 17“ poste restante, Gorica. 612

Malo zemljišče za zidanje na jako lepem kraju se prodaja. Naslov pri Inzeratnem oddelku Edinosti. 616

Zaloga masla iz štajerskih, kranjskih in vipavskih hribov, kakor kuhane in sveže gnjati, praške, graške in kranjske najfinejše klobase ter dunajske, štajerske kokoši in Poulards, po najnižji ceni. — Ivan Suban, Via Caserma 13. (519)

Zaloga vipavskega in istrskega vina od 24 do 28 kron od 56 lit. naprej. Anton Kette Opčine št. 169. 14

Novo pogrebno podjetje. Pisarna in prodajalna Via Vincenzo Bellini št. 13. Telefon št. 1402 (poleg cerkve sv. Antona Novega) Telefon št. 1402. Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18. Prireja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih. Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrlje, kakor: kovinske in lepo okrašene lesene rakve; čevlje, vence iz umetnih cvetic, kovine, porcelana in perli. Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE. Cene nizke, da se ni bati konkurence. Za slučaj potrebe se ujudno priporočajo HENRIK STIBELJ in dragi.

Trgovski pomočnik, vešč v trgovini z mešanim in specerijskim blagom išče službe v kakem skladišču. Govori hrvatsko, slovensko, ter nekoliko italijansko in nemško. Nastop takoj. Naslov pri Inzeratnem oddelku Edinosti. 560

Za Velikonočne praznike pripravim mojo pekarno v ulici Sette Fontane št. 1. Sprejemam vsakovrstno pecivo; prodajam najfinejšo moko iz prvih mlinov. Posebnost: pince in presneci. Udani Anton Pahor. 618

Školjo-Vrdela 218 hiša na iprodaj, pet prostorov, 600 klaft. 617

Prodajalnica manufaktur. blaga ENRICO de FRANCESCHI — TRST — ulica Nuova 53 — vogal Piazza Goldoni — s podružnico — ulica delle Poste 10 — vogal ul. Valdirivo Velika izbira bombažev in volnena blaga, perila za moške, ženske in otroke, pletenin, nogovic in drobnih Gene zmerne. predmetov Gene zmerne.

VELIKA ZALOGA PRAZNIH BUTELJK Trst, via delle Ombrelle 5 TELEFON št. 18-49 GUIDO e UGO COEN 100.000 buteljk od šampanjca za refošk. Prodajajo in kupujejo se buteljke vsake vrste za refošk, šampanjce, bordeaux, rensko vino, konjak itd. Velika zaloga buteljk od pol litra in 1¹/₂ litra. Damjane iz stekla opletene. Prevzamemo se dopošiljati na deželo. Kupuje razbite stekla vsake vrste.

SVOJI K SVOJIM!

Brosch & Laurenčič Prodajalnica manufakturnega blaga in DROBNIH PREDMETOV Trst - ulica Nuova št. 40 - Trst vogal ulice San Giovanni.

Za pomladno sezono Blago za ženske obleke, gladko in delano v raznovrstnih barvah. — VELIKA IZBERA perkala, satina, vrel, panama in batist. — Zofir od 36 stotink naprej v — — — — — garantiranih barvah.

Specijaliteta: kravati in svilnatih robocev. Perilo po tovarniških cenah. Velika izbira drobnih predmetov.

V prodajalnici jestvin: Domenico Moretti Trst, ul. Giuseppe Gatteri št. 20 vogal ulice Farneto prodaja se po najzmernejših cenah sladkor, kava, riž, zmesi, moka, naravno maslo surovo in kuhano, vino, pivo in likorji v buteljkah itd. Specijaliteta praški in št. Danjalskih gnjati. Poštno pošiljati po zmernih cenah.

O priliki Velikonočnih praznikov obiščite vsi PEKARNO Antonio Kralj Trst, ulica Commerciale št. 7. Velikonočne potice vsake vrste. Likerji, slaščice in prepečenci lastnega izdelka. Najboljše moke iz ogrskih in drugih mlinov. Najfinejše maslo in sveža jajca. Sprejeme se vsakovrstna pečenja. Obiščite torej vsi pekarno Antonio Kralj.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST ŽGALNICA KAVE TELEFON 1743. Najboljši vir za dobivanje pečene kave.

Slavnemu občinstvu se priporoča KAVARNA MINERVA v ulici dell' Acquadotto 22. Najfinejši likerji po najzmernejših cenah. — POSTREŽBA TOČNA. Na razpolago so gostom razni slovenski, italijanski in nemški tukajšnji in ... zunanji časopisi, kakor tudi ... NAJBOLJE ILLUSTRIRANE REVIIJE

Prva slovenska MIRODILNICA pri sv. Ivanu št. 1157. Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da se vidi v njegovi zalogi vsakovrstno: kava, droge, čopiče, šipe, žebje, mineralne vode, vosk za parkete, sveče, mrežice za Auerjevo luč itd. itd. Udani Karl Lozej.

Nova prodajalnica ur in dragocenosti G. BUCHER (ex drug Drag. Vekjeta) CORSO št. 36 — TRST. Bogati izbor zlatinice, srebrnice, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in zmenjuje staro zlato in srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravila vsakovrstno, srebrnice in žepne ure. Cene zmerne.

Pekarna in slaščičarna 00000 TRST 00000 Piazza Caserma in Ulica Caserma 17 Prodaja svež kruh trikrat na dan. — ZALOGA najfinejše moke, slaščice, sladkih prepečencev, vina in likerjev. Za velikonočne praznike sprejemamo se bo pečenja najfinejših potic po zmernih cenah.

G. Levi Minzi & Co. Nova in bogata zaloga vsakovrstnega POHIŠTVA Spalne in jedilne sobe na izbero. Najnovejši uzorci. Trst, Via dei Rettori št. 1 Telefon št. 71 Romano IV

Hotel Balkan 70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji Cene zmerne. Počkaj & Kögl Hotel Balkan

Tovarne in delavnice pohištva in stavbenih izdelkov v SOLKANU pri Gorici. Lantem izdelavski tr: Gorica, drž. koled., Solkan

Mizarska zadruga v Solkanu Osrednje ravnateljstvo. ZALOGA: SOLKAN, TRST, via Caserma 4. ZALOGA: REKA, Via Pile 2 SPLIT, nanevoj obali

Brz.: ZADRUGA - Trst Telef. št. 1631 Interurbana Žage v Soteski (Dohinj) Letna produkcija K 1,000.000